

Εκπαιδευτικά προγράμματα Λαογραφικού και Εθνολογικού Μουσείου Μακεδονίας – Θράκης (ΛΕΜΜ-Θ) για σχολικές ομάδες, φθινόπωρο 2022

Το Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας – Θράκης (ΛΕΜΜ-Θ) υποδέχεται τη νέα σχολική χρονιά (2022 – 2023) με μια σειρά εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αφορούν την περιοδική έκθεση με τον τίτλο **1821 – 2021: Ψηλαφώντας τον εθνικό εαυτό**. Η έκθεση, που έχει επετειακό χαρακτήρα και λειτουργεί από πέρυσι, παρατείνοντάς τη διάρκειά της μέχρι και το φθινόπωρο του 2022, πραγματεύεται την έννοια της εθνικής ταυτότητας και των πολλαπλών αναπαραστάσεων της από την εποχή του Διαφωτισμού έως τις μέρες μας.

Τα προγράμματα απευθύνονται σε παιδιά νηπιαγωγείου, δημοτικού, γυμνασίου και λυκείου. Το ανώτερο όριο μαθητών/-τριών ανά εφαρμογή είναι **ένα σχολικό τμήμα (περίπου είκοσι πέντε παιδιά) ή τριάντα παιδιά (αν πρόκειται για μια τάξη με δυο ολιγάριθμα τμήματα)**. Η διάρκεια κάθε εφαρμογής είναι περίπου όσο **δυο διδακτικές ώρες** και οι ώρες υλοποίησης **9.00 – 10.30 και 11.00 – 12.30 σε ημερήσια βάση εκτός Πέμπτης**.

Η συμμετοχή στα προγράμματα είναι δωρεάν, απαιτείται όμως τηλεφωνική κράτηση εκ μέρους του σχολείου. Η ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευτικών που συνοδεύουν την ομάδα κρίνεται αναγκαία, γιατί ενισχύει τη συμμετοχική διάθεση των παιδιών, συμβάλλοντας καθοριστικά στην επιτυχία των προγραμμάτων.

Σχετικά με τα μέτρα πρόληψης κατά της διασποράς του κορωνοϊού, εφαρμόζονται οι ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις.

Έναρξη: Δευτέρα 10 Οκτωβρίου 2022

Διάρκεια: Από τις 10 Οκτωβρίου έως τις 30 Νοεμβρίου 2022

Για πληροφορίες και κρατήσεις θέσεων, στο τηλέφωνο: 2310 889840 (Άννα Ζίλφου) και στο www.lemmth.gr. Θα τηρείται σειρά προτεραιότητας.

Στο τέλος κάθε προγράμματος αφιερώνετε προαιρετικά λίγα λεπτά για να συμπληρώσετε μαζί με τους/τις μαθητές/-τριές σας το φύλλο αξιολόγησης του προγράμματος στο οποίο συμμετείχατε.

Για τα σχολεία που συμμετέχουν σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ο κατάλογος της έκθεσης διατίθεται στην εκπαιδευτική τιμή των 30,00 ευρώ.

Εάν επιθυμείτε να αξιοποιήσετε την εμπειρία του προγράμματος στη σχολική σας τάξη μετά την επίσκεψή σας στο Μουσείο και χρειάζεστε περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επικοινωνήσετε με το Τμήμα Λαογραφίας και Λαϊκής Τέχνης στο τηλέφωνο: 2310 852333 (Ρένα Μπότσιου).

Λίγα λόγια για τα προγράμματα

✚ Για το νηπιαγωγείο και τις πρώτες τέσσερις τάξεις του δημοτικού:

Τίτλος: *Εθνικοί ήρωες: Έχουν πολλά να μας πουν!*

Οι ήρωες ήταν ανέκαθεν αγαπητοί στα παιδιά. Ήρωες μυθολογίας, μυθιστορημάτων και παραμυθιών, κόμικς και κινουμένων σχεδίων, ήρωες της καθημερινότητας, υπαρκτοί ή φανταστικοί. Με τους εθνικούς ήρωες, ιδίως τους πρωτεργάτες της Ελληνικής Επανάστασης, τα παιδιά έχουν μια ιδιαίτερη σχέση και εξοικείωση, καθώς τα πρόσωπα αυτά έρχονται κάθε χρόνο στο προσκήνιο στον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου, μέσα από την ύλη των βιβλίων, τις χειροτεχνικές κατασκευές, τα ποιήματα και τις θεατρικές παραστάσεις των σχολικών γιορτών. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται σε συγκεκριμένα αντικείμενα της έκθεσης, στα οποία αποτυπώνονται με τον πλέον αναγνωρίσιμο και εύληπτο τρόπο μορφές ταυτισμένες με το 1821, όπως είναι ο Ρήγας Βελεστινλής, ο Αθανάσιος Διάκος, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης κ.α. Οι μουσειοπαιδαγωγικές αναφορές εστιάζουν στα γνωρίσματα που προσιδιάζουν στους ήρωες, σε γεγονότα ορόσημα που αφορούν τη ζωή και τη δράση τους και έχουν σφραγίσει τη συλλογική μνήμη, καθώς και στο ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αναδείχθηκαν ως πρότυπα και εθνικά σύμβολα. Μέσα από παιχνίδια ανακάλυψης και αντιστοίχισης, παρατήρησης και μνήμης και με τη χρήση εικονογραφημένων καρτελών και παζλ με κύβους για συναρμολόγηση επιδιώκεται να καταδειχθεί η απήχηση των εθνικών ηρώων στη συλλογική συνείδηση, η σημασία που έχουν τα αντικείμενα, όταν εκπέμπουν εθνικά μηνύματα και να κατανοηθεί γιατί ένα έθνος χρειάζεται ήρωες και επενδύει σε αυτούς.

✚ Για τις δυο τελευταίες τάξεις του δημοτικού:

Τίτλος: *Η φουστανέλα, η παλάσκα, το κανάτι, το κατσούλι – Συμβολισμοί και αναπαραστάσεις ελληνικότητας*

Υπάρχουν πράγματα που παράγονται και καταναλώνονται «εθνικά»; Πώς τα αντικείμενα λειτουργούν ως διαμεσολαβητές εθνικών ιδεών; Γιατί οι μύθοι και οι παραδόσεις συμπλέκονται με τις αναπαραστάσεις του εθνικού εαυτού και την εξιστόρηση γεγονότων με εθνικό πρόσημο; Τέσσερα αντικείμενα της έκθεσης, η φουστανέλα ως η κατεξοχήν ενδυματολογική δήλωση εθνικής ταυτότητας, η παλάσκα που απεικονίζει την εμβληματική σκηνή της σύλληψης του Αθανάσιου Διακού μετά την ήττα των Ελλήνων στη μάχη της Αλαμάνας, το κατσούλι με τις φούντες, ο νυφιάτικος κεφαλόδεσμος από το Ρουμλούκι Ημαθίας με τη φήμη που τον συνοδεύει, η οποία τον συνδέει κατά την παράδοση με την περικεφαλαία των αρχαίων Μακεδόνων και το αλογοκανατάκι, ένα κεραμικό αγγείο, ιδιαίτερης τεχνοτροπίας από το Τσανακκαλέ της Μικράς Ασίας με ενδιαφέροντες εθνικούς συμβολισμούς, επιχειρούν να απαντήσουν στα παραπάνω ερωτήματα ως φορείς ελληνικότητας. Τα παιδιά συνεργαζόμενα σε ομάδες καλούνται να «διαβάσουν» αυτά τα αντικείμενα και μέσα από ένα παιχνίδι ρόλων να αφουγκραστούν τις ιστορίες που θα τους «αφηγηθούν» και τις ιστορίες που «κρύβονται» πίσω από τις ιστορίες...

✚ Για το γυμνάσιο και το λύκειο (επιλογή ανάμεσα σε δυο):

1. Εθνικότητα: Ελληνική – Το φως της Επανάστασης

Οι μαθήτριες και οι μαθητές, παρατηρώντας πρωτογενείς ιστορικές πηγές, όπως χειρόγραφα και τυπωμένα βιβλία λογίων του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα, φωτογραφικές γυάλινες πλάκες, εργόχειρα, φιγούρες του θεάτρου σκιών και έργα σύγχρονων εικαστικών καλλιτεχνών, θα ανακαλύψουν, θα στοχαστούν και θα συζητήσουν θέματα του ευρωπαϊκού και νεοελληνικού Διαφωτισμού: Γιατί ταξίδευαν οι άνθρωποι τον 18^ο αιώνα; Γιατί ένας μοναχός της Θεσσαλίας μετέφρασε ένα βιβλίο για τις κωνικές τομές από την απλή στην αρχαία Ελληνική γλώσσα; Πώς μια κοπέλα, που ζούσε στα Γιάννενα του Αλή πασά και μάθαινε Ιταλικά, μετέφρασε θεατρικά έργα του Γκολντόνι; Τι συνδέει την υδρόγειο σφαίρα, το καρπούζι και τον Ρήγα Βελεστινλή; Πότε οι Ευρωπαίοι ανακάλυψαν, δίπλα στις αρχαιότητες, και τους νεοέλληνες; Ποια είναι η δική μας σχέση με την Αναγέννηση, την εποχή της Τουρκοκρατίας, τους εθνικούς ευεργέτες και την παγκοσμιοποίηση; Αυτά και άλλα ερωτήματα που θα τεθούν από τους μαθητές θα μας βοηθήσουν να ψηλαφήσουμε την εθνική μας ταυτότητα.

2. Εθνικότητα: Ελληνική – Υφαίνοντας την ελληνική ταυτότητα

Οι μαθήτριες και οι μαθητές, παρατηρώντας πρωτογενείς ιστορικές πηγές, όπως σημαίες, βιβλία, ενδυμασίες, φωτογραφίες, εργόχειρα, φιγούρες του θεάτρου σκιών, και έργα σύγχρονων εικαστικών καλλιτεχνών, θα ανακαλύψουν, θα στοχαστούν και θα συζητήσουν θέματα που αφορούν στη σφυρηλάτηση της ελληνικής ταυτότητας στον 20^ο αιώνα: Τι σημαίνει μια ελληνική σημαία στολισμένη με λουλούδια και δαντέλλες; Ποιος ο ρόλος της λαογραφίας; Πόσο τα ρούχα προσδιορίζουν το κοινωνικό φύλο; Πώς ένα παιδί από τη Λιθιά Καστοριάς που βρέθηκε στην Ουγγαρία μετά τον εμφύλιο διατήρησε την ελληνικότητά του; Γιατί ο αθλητισμός είναι όχημα για την απόκτηση της ελληνικής ταυτότητας από αλλοεθνείς; Πόσο η παγκοσμιοποίηση διαφοροποιεί την έννοια της εθνικής ταυτότητας; Αυτά και άλλα ερωτήματα που θα τεθούν από τους μαθητές θα μας βοηθήσουν να ψηλαφήσουμε την εθνική μας ταυτότητα.

